

חוק התוכנית הכלכלית לשנים 2017 ו- 2018 (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016 עיקרי התיקון ביחס למיסוי יתרות חובה, "חברות ארנק" ואי חלוקת דיבידנד

מחלקת מסים - ינואר 2017

1. כללי

- 1.1 הרינו להביא לידיעתכם כי ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם ברשומות חוק התוכנית הכלכלית לשנים 2017 ו- 2018 (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016 (להלן: "**חוק התוכנית הכלכלית**" ו/או "**התיקון**").
- 1.2 במסגרת חוק התוכנית הכלכלית בוצעו מספר תיקונים ביחס, בין היתר, לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**").
- 1.3 במסגרת מבזק זה נבקש לפרט את עיקרי התיקון ביחס למיסוי החל מכוח הפקודה בתפר שבין בעל מניות לחברה בה הוא מחזיק (מיסוי יתרות חובה, "חברות ארנק", אי חלוקת דיבידנד).
- 1.4 **התיקונים במסגרת חוק התוכנית הכלכלית שלגביהם נפרט במסגרת מבזק זה הינם ביחס למפורט להלן:**
 - **הוספת סעיף 3(10) לפקודה** - מיסוי משיכת כספים מחברה או שימוש בנכסי החברה על ידי "בעל מניות מהותי".
 - **הוספת סעיף 62א לפקודה** - מיסוי "חברות ארנק" - ההכנסה החייבת של חברת מעטים, הנובעת מפעילות של יחיד שהוא בעל מניות מהותי בה, תיחשב כהכנסתו של היחיד.
 - **תיקון סעיף 77 לפקודה** - מתן סמכות לפקיד השומה לראות ברווחים שלא חולקו בחברה כאילו חולקו כדיבידנד לבעלי מניותיה.

2. הוספת סעיף 3(10) לפקודה - מיסוי משיכת כספים מחברה או שימוש בנכסי החברה על ידי "בעל מניות מהותי"

- 2.1 בהתאם להוראות סעיף 3(10) לפקודה יראו משיכה של כספים בידי בעל מניות מהותי (להלן: "**היחיד**") או קרובו, או העמדת נכס של חברה לשימוש של אותו יחיד או קרובו, כהכנסה עליה הוא חייב לשלם מס. זאת, גם באם המשיכה סווגה כמתן הלוואה, כמתן בטוחה או כל חוב אחר לרבות ניירות ערך, ופיקדונות.

לעניין זה -

- "**בעל מניות מהותי**", בהתאם להוראות סעיף 88 לפקודה, הינו מי שמחזיק, במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחד, ב-10% לפחות מכל סוג של אמצעי שליטה בחברה.
- "**קרוב**" - כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה.

"נכס" - כל אחד מאלה:

- דירה, אשר עיקר השימוש בה הוא לצרכיו הפרטיים של בעל המניות המהותי, ולרבות תכולתה;
- חפצי אומנות או תכשיטים;
- כלי טיס וכלי שיט אשר עיקר השימוש בהם הוא לצרכיו הפרטיים של בעל המניות המהותי;
- נכס אחר שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת לעניין זה בצו;

2.2. חישוב סכום ההכנסה

2.2.1. נמשכו מהחברה כספים, יראו כהכנסה במועד החיוב, את סכום משיכת הכספים בניכוי הסכומים המפורטים להלן כשהם בערכי מועד החיוב:

2.2.1.1. יתרת זכות של בעל המניות המהותי שביצע את המשיכה, בדוח על המצב הכספי של החברה;

2.2.1.2. סכום הלוואה שנטלה החברה מתאגיד בנקאי בלבד, לתקופה של שנתיים לפחות, אשר הועבר בתוך 60 ימים לידי בעל המניות המהותי, ובעל המניות המהותי הוא שנושא בכל עלויות הלוואה, ובלבד שהחברה לא העמידה ערובה כנגד אותה הלוואה;

2.2.2. הועמד נכס לשימוש בעל המניות המהותי, יראו כהכנסתו במועד החיוב, את עלות הנכס בניכוי הסכומים המפורטים להלן כשהם בערכי מועד החיוב:

2.2.2.1. יתרת זכות של בעל המניות המהותי אשר הנכס הועמד לשימוש, בדוח על המצב הכספי של החברה;

2.2.2.2. בנכס שהוא דירה - יתרת הלוואה מתאגיד בנקאי בלבד שכנגדה שעבוד קבוע של הדירה, אם השעבוד הוא לתקופה של שלוש שנים לפחות, שמוטל על אותה דירה שהועמדה לשימוש בעל המניות המהותי;

לעניין זה, "**עלות הנכס**" - הגבוה מבין, יתרת שווי הרכישה כאמור בסעיף 47 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 או עלות הנכס בדוח על המצב הכספי של החברה.

(סעיפים 2.2.1 ו-2.2.2 להלן: "**סכום ההכנסה**")

2.3. מיסוי סכום ההכנסה

יראו את המשיכה כהכנסה בהתאם למפורט להלן:

2.3.1. כהכנסה מדיבידנד, אם היו רווחים בחברה ובהתאם לחלקו בהם; לעניין זה, "רווחים" - כהגדרתם בסעיף 302(ב) לחוק החברות.

2.3.2. במשיכה שפסקה **2.3.1** לעיל אינה חלה עליה, אם מתקיימים יחסי עובד מעביד - כהכנסת עבודה.

2.3.3. במשיכה בפסקה 2.3.2 לעיל אינה חלה עליה, כהכנסה מעסק או ממשלח יד.

2.4. חריג

2.4.1. האמור לעיל לא יחול על משיכות שסכומם המצטבר בשנת המס ובשנת המס שקדמה אינה עולה על 100,000 ש"ח.

2.4.2. לא יראו כמשיכה בעקיפין, הלוואה שניתנה לחברה אחרת, אשר משמשת לתכלית כלכלית בה, ובלבד שהחברה אינה תאגיד שקוף.

לעניין זה, "**תאגיד שקוף**" - הינה חברה שהכנסותיה, או ההכנסה החייבת בה מיוחסת לבעלי הזכויות בה, למעט אם כל בעלי הזכויות בה הן חברות החייבות במס לפי סעיף 126(א) לפקודה.

2.5. קביעת "מועד החיוב"

2.5.1. משיכת כספים מהחברה - בתום שנת המס שלאחר שנת המס בה נמשכו.

2.5.2. העמדת נכס לשימוש - בתום שם המס בה הועמד לשימוש ובתום שנת מס שלאחר מכן עד למועד שבו הושב הנכס.

- 2.6. משיכה שהושבה, תחשב כמשיכה שלא הושבה, באם התקיימו הבאים:
- 2.6.1. כספים שהושבו עד מועד החיוב ונמשכו מחדש בתוך שנתיים מהמועד שבו הושבו, יראו אותם, עד גובה הסכום שנמשך מחדש כאילו לא הושבו, למעט אם נמשכו חד פעמית והוחזרו בתוך 60 יום.
- 2.6.2. נכס שהועמד לרשות בעל מניות מהותי והושב עד מועד החיוב, ולאחר מכן הועמד לשימוש מחדש בתוך שלוש שנים מהמועד בו הושב, יראו אותו כאילו לא הושב.
- 2.6.3. יתרת זכות שנוכחה מהכנסה כאמור בסעיף 2.2.1.1 ו- 2.2.2.1 לעיל ונפרעה בתוך 18 חודשים מהיום שנוכחה, יראו אותה, עד גובה הסכום שנפרע, כאילו לא נוכחה.
- לעניין זה, "יתרת זכות" - יתרה הניתנת לקיזוז על פי דין, לרבות שטר הון שהונפק לתקופה של עד חמש שנים.
- 2.7. מיסוי השימוש
- 2.7.1. בגין השימוש בנכס עד להשבתו לחברה, תיזקף לבעל המניות המהותי הכנסה מסעיף 2(2) או (10), לפי העניין, בשיעורים הקבועים בסעיף 121, לפי הגבוה מבין שווי השוק בגין השימוש בנכס או השיעור שנקבע לפי סעיף 3(ט)1 לעניין הלוואה, כשהוא מוכפל בעלות הנכס, והכול בניכוי תשלומים בגין השימוש בנכס ששילם בעל המניות המהותי.
- 2.7.2. הוראות סעיף 3(ט) יחולו על משיכה של כספים מחברה עד למועד החיוב.

3. הוספת סעיף 62א לפקודה - מיסוי "חברות ארנק" - ההכנסה החייבת של חברת מעטים, הנובעת מפעילות של יחיד שהוא בעל מניות מהותי בה, תיחשב כהכנסתו של היחיד

3.1. בהתאם להוראות סעיף 62א לפקודה הכנסה חייבת של חברת מעטים (להלן: "חברת המעטים"), הנובעת מפעילותו של יחיד שהוא בעל מניות מהותי בה (להלן: "היחיד"), תיחשב כהכנסתו של היחיד.

3.2. להלן המצבים בהם ימוסה היחיד, על הכנסתו המיוחסת ישירות אליו, בהתאם להוראות הסעיף:

מקרה א

- 3.2.1. מקור הכנסה
- אם הכנסת חברת המעטים נובעת מפעילות היחיד בחברה בני האדם האחר, לרבות בצד קשור לאותו חבר בני אדם, כנושא משרה או הענקת שירותי ניהול וכיוצא באלה, והיחיד או חברת המעטים היו נושאי משרה באותו חבר בני אדם.
- 3.2.2. סיווג ההכנסה
- ההכנסה כאמור תסווג כהכנסה מיגיעה אישית בהתאם להוראות סעיף 2(1), 2(2) או 2(10) לפקודה, לפי העניין.
- 3.2.3. חריג
- הוראות פסקה זו לא יחולו על יחיד שהוא בעל מניות מהותי במישרין או בעקיפין, בחבר בני האדם האחר.

מקרה ב

- 3.2.4. מקור ההכנסה
- 3.2.4.1. אם הכנסת חברת המעטים נובעת מפעילות אותו יחיד בעבור אדם אחר, לרבות בעבור צד קשור לאותו אדם, והיא מסוג הפעולות הנעשות בידי עובד עבור מעסיקו.
- לעניין זה, "אדם אחר" - למעט מי שהיחיד הוא בעל מניות מהותי בו, במישרין או בעקיפין, או שותף בו.
- 3.2.4.2. לעניין זה, יראו את פעולות היחיד כפעולות הנעשות בידי עובד בעבור מעסיקו, על אף כל דין או הסכם, אם מקורן של 70% או יותר מסך כל הכנסתה או הכנסתה החייבת של חברת המעטים בשנת המס, למעט הכנסות מיוחדות או רווחים מיוחדים, הוא בשירות שניתן על ידי היחיד או קרובו כהגדרתו בסעיף 76, לרבות עובדי החברה, במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות חברת מעטים קשורה, לאדם אחד או לקרובו כהגדרתו בסעיף 88, במשך 30 חודשים לפחות,

מתוך תקופה של ארבע שנים, ובלבד שבתום 30 החודשים יראו את פעולות היחיד כפעולות הנעשות בידי עובד בעבור מעסיקו מיום תחילת מתן השירות, וזאת לצורך דיני המס בלבד,

לעניין זה-

"הכנסות מיוחדות" - הכנסות כמשמעותן בסעיף 89, שווי המכירה כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין, או דיבידנד.

"רווחים מיוחדים" - רווח הון, שבח כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין, או רווח מדיבידנד.

3.2.5. סיווג ההכנסה

ההכנסה כאמור תסווג כהכנסה מיגיעה אישית בהתאם להוראות סעיף 2(2) לפקודה.

3.2.6. חריג

3.2.6.1. לא יראו שירות שניתן על ידי שותף בשותפות, לאותה שותפות, כשירות שניתן לאדם אחד.

3.2.6.2. האמור בסעיף 3.2.4 לעיל לא יחול על חברת מעטים המעסיקה ארבע ארבעה מועסקים או יותר; לעניין זה, הועסק אדם לא יותר מארבע שעות ביום - ייחשב לחצי מועסק, ואם הועסק אדם חלק משנת המס - ייחשב לחלק ממועסק כיחס תקופת עבודתו לשנה שלמה.

4. תיקון סעיף 77 - סמכות מנהל רשות המסים להוראות על חלוקת דיבידנד בחברת מעטים

4.1. בהתאם להוראות סעיף 77(א) למנהל רשות המסים הוענקה סמכות לאחר התייעצות עם הועדה הרלוונטית לעניין זה, ולאחר שניתנה לחברה הזדמנות סבירה להשמיע דבריה, לתת הוראה לפקיד השומה לקבוע כדלקמן:

4.1.1. לנהוג בחלק של עד 50% מרווחיה לשנת המס של **חברת מעטים**, לאחר שהופחת מהם סכום הדיבידנד שחילקה מרווחי אותה שנת מס, כאילו חולקו בתור דיבידנדים.

4.1.2. האמור לעיל הינו בכפוף לכך כי לאחר הוראת המנהל לא יפחתו רווחיה הנצברים לתום אותה שנה ולתום שנת המס שקדמה להוראת המנהל **משלושה** מיליון שקלים חדשים.

4.2. האמור לעיל הינו בכפוף לתנאים המפורטים להלן:

4.2.1. **בדיקת יתרת הרווחים שלא חולקו לשנת מס פלונית** - חברת מעטים שלא חילקה 50% לפחות מתוך רווחיה לשנת מס פלונית, לבעלי מניותיה, עד תום חמש שנים לאחר שנת המס הפלונית; וכן

4.2.2. **בדיקת רווחים צבורים** - רווחיה הנצברים עולים על חמישה מיליון שקלים חדשים; וכן

4.2.3. **בדיקת המשך קיומו של העסק ללא סיכון אנב חלוקת הדיבידנד** - יש בידה לחלק רווחיה או חלק מהם בלי להזיק לקיומו או פיתוחו של עסקה; וכן

4.2.4. **בדיקת טעם כלכלי** - תוצאת אי החלוקה היא הימנעות ממס או הפחתת מס.

5. תחילה ותחולה

5.1. הוראות סעיף 3(ט), כמפורט בסעיף 2 במסמך זה, יחולו מיום כניסתו לתוקף של החוק (1 בינואר 2017 (להלן: "יום התחילה").

5.2. הוראות סעיף 62א, כמפורט בסעיף 3 במסמך זה, לעניין פעולות הנעשות בידי עובד בעבור מעסיקו, תימנה גם התקופה שלפני כניסת החוק לתוקף.

5.3. הוראות סעיף 77, כמפורט בסעיף 4 במסמך זה, יחולו מיום כניסתו לתוקף של החוק ורשאי המנהל ליתן הוראות לגבי שנות המס שקדמו לתחילתו של החוק.

6. הוראות מעבר

6.1. משיכת כספים

6.1.1. הוראות סעיף 3(ט), לא יחולו על יתרת משיכות של כספים מחברה, הרשומה במאזן החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2016, ובלבד שהיתרה האמורה, **הושבה לחברה עד ליום 31 בדצמבר 2017.**

6.1.2. על יתרת המשיכות שהושבה, כאמור יחולו הוראות אלה

6.1.2.1. על יתרת משיכות של כספים שנוצרה לפני 1 בינואר 2013, יחול הדין שחל ערב יום התחילה;

6.1.2.2. על יתרת משיכות של כספים שנוצרה ביום 1 בינואר 2013 ואילך, יחולו הוראות סעיף 3(ט) לפקודה.

6.2. שימוש בנכס מסוג דירה

בהקשר לכך נבקש לציין כי הוראות המיסוי שנקבעו הינן ארוכות וסבוכות ולפיכך נפרט רק את עיקריה.

ככלל, נקבעו ארבעה חלופות למיסוי העברת נכס מסוג דירה שהועברה לשימושו של היחיד ערב יום התחילה תחת אחת מארבע החלופות להלן:

6.2.1. בחר בעל המניות המהותי להשיב את הדירה באופן מלא לרשות החברה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, לא יחולו הוראות סעיף 3(ט) ואולם בגין השימוש בדירה יחול המפורט בסעיף 2.71 לעיל.

6.2.2. בחר בעל המניות המהותי להמשיך ולהשתמש בדירה, יחול האמור בסעיף 3(ט), ויראו את מועד החיוב ביום 31 בדצמבר 2018.

6.2.3. בחר בעל המניות המהותי להעביר לידיו את הדירה יחול המפורט להלן:

6.2.3.1. יראו את העברת הדירה כהכנסתו של בעל המניות המהותי. סכום ההכנסה יהיה בגובה יתרת שווי הרכישה, ביום ההעברה, בניכוי הסכומים המפורטים בסעיף 2.2.2 לעיל.

6.2.3.2. לעניין סיווג ההכנסה יחול האמור בסעיף 2.3 לעיל.

6.2.3.3. העברת הדירה בידי החברה לבעל המניות המהותי (להלן: "יום ההעברה") לא תחויב במס שבח בידי החברה ובמס רכישה בידי בעל המניות המהותי.

6.2.3.4. במכירת הדירה על ידי בעל המניות המהותי יראו אותו כאילו הוא נכס לנעלי החברה לעניין יום הרכישה ושווי הרכישה. בגין חלק השבח הראלי מיום הרכישה ועד ליום ההעברה יחול חיוב במס בשיעור המס הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה ועל יתרת השבח הראלי יחול מס בשיעור של 25% ואולם אם החברה הייתה חברה משפחתית מיום התאגדותה ועד יום ההעברה או חברת בית מיום התאגדותה ועד יום ההעברה שכל בעלי מניותיה הם יחידים יחול מס שבח רגיל בהתאם להוראות חוק מיסוי מקרקעין כפי שחל על יחיד.

6.2.3.5. בגין השימוש בדירה יחול מיסוי כאמור בסעיף 2.7.1 לעיל.

6.2.4. על אף האמור בסעיף 6.2.2 לעיל בחר בעל המניות המהותי לשלם את מס השבח ביום ההעברה, יחולו הוראות אלה:

6.2.4.1. יראו את העברת הדירה כהכנסתו של בעל המניות המהותי. סכום ההכנסה יהיה בגובה יתרת שווי הרכישה, ביום ההעברה, בניכוי הסכומים המפורטים בסעיף 2.2.2 לעיל.

6.2.4.2. לעניין סיווג ההכנסה יחול האמור בסעיף 2.3 לעיל.

6.2.4.3. יום המכירה יהיה יום ההעברה ושווי המכירה יהיה השווי לפי סעיף 17 לחוק מיסוי מקרקעין.

6.2.4.4. מכירת הדירה לבעל המניות המהותי לא תחויב במס רכישה בידי בעל המניות המהותי.

6.2.4.5. החייב במס בגין השבח הראלי יהא בעל המניות המהותי ויחול חיוב במס בשיעור המס הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה ואולם אם החברה הייתה חברה משפחתית מיום התאגדותה ועד יום ההעברה או חברת בית מיום התאגדותה

ועד יום ההעברה שכל בעלי מניותיה הם יחידים יחול מס שבח רגיל בהתאם להוראות חוק מיסוי מקרקעין כפי שחל על יחיד.

6.2.4.6. בגין השימוש בדירה יחול מיסוי כאמור בסעיף 2.7.1 לעיל.

6.3. חברה משפחתית זכאית להודיע לפקיד השומה עד יום 31 בינואר 2017 על חזרתה מבקשתה להיחשב כחברה משפחתית.

לשאלות בנושא זה ניתן לפנות במשרדנו ל:

יגאל מנשרוב, רו"ח

טל': 03-7106689

lgal.Manasherov@il.gt.com

עומר פלד

טל': 03-7106676

Omer.Peled@il.gt.com

כמו כן, את שאלותיכם ניתן לשלוח בדואר אלקטרוני לכתובת Tax@gtfk.co.il או לפקס **03-7106680**.

בברכה,

פאהן קנה ושות'